

POKROK ZAPADU

Semi-Weekly Edition.

Published by Pokrok Západy Ptg. Co.
1211 So. 13th St. - Tel. 1008.

Subscription, by mail, \$2.50 per year.

Vychází každé úterý a pátek.

Vydává - - Tiskářské Družstvo

Tiskárna: 1211 Jižní 13ta ulice.
Telefon 1008.

Řídící redaktor: - - J. Rosický

Předplatné:

V místě s dodávkou do domu, bez přílohy, \$3.00
8 přílohou..... \$3.80
Poštou pro Spojené Státy a Kanadu, bez
Knihozny Americké..... \$2.50
8 Knihoznu Americkou..... \$3.30
Do Čech bez přílohy..... \$3.00
8 přílohou..... \$4.50
Každý předplatitel oprávněn je k preml.

Ohlásky.

Drobné a různé ohlášky uveřejňujeme poněkud, když peníze k objednavce přiloženy jsou. Za drobné ohlášky obyčejné velikosti, nepřesahující palec, čítáme 75 centů za třikrát. Za různé ohlášky, blahopřání, úmrtí a jiné, čítáme \$1.00 za tři palce za každé uveřejnění. Necht každý proto přiložit objednavce tolik peněz, jak velkou ohlášku máti si přeje. Ceny ohlášek na delší dobu oznámí se ochotně na požádání.

Zásilky peněz

Jsou nejbezpečnější, když se koupí na poště neb expremu "Money Order" a tyž nám se zále. Též v registrovaném dopise, aneb poukázku bankovní jest zásluka jista. Kdo chce platit "checkem" na bank, neschť zále o 25 centů více, proto že tolik musíme platit banku za koleček, aneb se koupí směnkou (draft) na Omahu, Chicago neb New York. Na místě drobných peněz přijímáme též 1- a 2-centové kolky. Všechny zásluky neschť jsou zasílány pod jednoduchou adresou, pouze takto:

Pokrok Západy,
Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 24. května 1898.

OD ZÍTRKA ZA TÝDEN JIŽ BUDE slavnostně otevření zamississippi-ské výstavy.

CO VÍ "PAPÍROVÍ GENERÁLOVÉ" O válce a válčení, nestojí za to, aby to kdo věděl?

TO JE PŘECE DIVNÁ VĚC, ŽE TA NAŠE správa válečná nepovolá si k pomoci "papírové generály". Ti by udělali celé válce konec za jednu tisícinu vteřiny — a máš to!

Z AUSTRALIE DOCHÁZÍ ZPTÁVA, ŽE se tam u konsula amerického hlásí sta dobrovolníků, kteří chtějí nésti zbraň v armádě americké proti Španělům. Prozatím máme sil domácích dosti.

VE ŠPANĚLSKU MAJÍ Z TOHO UKRUTNou radost, že až posud podařilo se admirálu Cerverovi vyhnouti se loďstvu amerického. Nu, až ho ale naše loďstvo dopadne, budeme zas my mít radost a tak se to vyrovná.

JAK ZNÁMO, PRACOVAL AŽ DOSUD náš Billy Bryan nejvíce svou čelostí a má jí dobře vyvinoutou. Když jej náš guvernér udělal plukovníkem, snad neměl na mysli Sampsona biblického a čelíst, s kterouž tentýž nepřátely potíral?

PLUKOVNÍK BRYAN JIŽ TEDY UTSANOVIL poručíky, kteří mu mají verbovati setniny, z nichž bude se skládati třetí pluk dobrovolníků nebrasských, jestli téhož zapotřebí bude. Nějakým nedopatřením neshledáváme mezi poručíky žádného z "papírových generálů" českých.

POSLEDNÍ ŠPANĚLSKÝ VYSLANEC VE Washingtonu, Polo, když vypukla válka, neodjel domu, nýbrž usadil se v Kanadě a jest oprávněně podezření, že odtamtud vysílá do Spoj. Států špehouny a řídí jejich kroky a jednání, tak aby vládu španělskou zprával o všem podnikání našem.

ZA BLAHOŠLAVENÉ ÉRY DEMOKRATICKÉ, éry polívkové, éry presidenta Clevelanda, měli jsme mír a pokoj v zemi, ale proto přece jsme měli každý měsíc schodky a musili jsme se vydlužiti \$262,000,000 ku krytí týchž. Ta částka postačí za správy republikánské ku krytí válečných vydatů po dobu skoro jednoho roku.

ONEHDY JSME SE DOČETLI V JEDNOM časopise, který jest pověstným spolehlivostí (!) svých zpráv, že ubohý Indian Chaska, bývalý

manžel Clary Belle Fellowsové, spáchal v Niobraře samovraždu oběšením. A teď se z Niobry sděluje, že tentýž Chaska byl odsouzen pro krádež na rok do káznice. Tohle je přece nečestnost, nebožtíka poslat do káznice!

DOBROU ODPOVĚD NA DRZOU OTÁZKU dala manželka presidenta McKinleyho jedné delegátce do sjezdu "matek", kterýž se nedávno ve Washingtonu odbyval. Delegátka prý předložila paní prezidentové otázku: "Doufám, že na svém stole nepoužíváte vína, paní prezidentová." Paní McKinleyová jí odbyla vlídně sice, avšak rozhodnými slovy: "I ano, kdykoliv chci."

VRCHNÍ SOUD IOWSKÝ SE JAKSI LETOS vyznamenává. Již jsme zaznamenali několik skutečně rozumných rozsudků, kteréž vynesl a k těm družím ze nejnovější i ten, že dluhy za pivo nadělané v době prohibice jsou platnými. Soudy by neměly býti ochranou nepoctivých darebáků a takovými byly by dojista, když by spravedlivý a poctivý dluh upíraly a darebáka dlužníka chránily.

PŘED NĚJAKÝM ČASEM SDĚLOVALO se, že Cherokeezy usedli v indiánské teritorii hodlají se přesídliti do Mexika a vyslali tam výbor, který by se přesvědčil o poměrech tamnějších. Sdělovalo se, že vláda mexická poskytne jim tolik půdy, co si budou přát. Po náležitém vyšetření poměrů tamnějších se výbor Cherokeezů vrátil nazpět a podal zprávu předsídlení se nepřiznivou. Neshledali tam totiž poměry jaké očekávali a uznávají, že je lepší i pro Indiany zůstatí ve Sp. Státech.

POKUD VÁLKA PROHLÁŠENA NEBYLA, mohli jsme koupiti loď válečné kdekoliv jsme si přáli, kde je totiž měli na prodej. Jakmile byla válka prohlášena, byl prodej takový ovšem nemožným, protože byl by proti zemi s níž válčíme a proto také nemůžeme od té doby žádná loď více nikde ke koupě dostati. Teď snad vidí ti mudrcové, kteří již po tři měsíce usilovali o neodkladné prohlášení války, že prezident McKinley jednal dobře, když napřed se připravil a pak teprve válku prohlásil.

ZA PRVNÍCH DESET MĚSÍCŮ BĚŽÍCÍHO úřadního roku, který skončí měsícem budoucím, obnášel náš vývoz do ciziny o \$541,000,000 více, nežli obnášel náš přívoz a touto dobou není země, kteráž by zaujímala pevnější finanční stanovisko, nežli Spojené Státy. Nepochybně, kdybychom nenalezali se uprostřed války, byli bychom mnohem větší měrou pocítili prospěšné výsledky tohoto našeho finančního postavení. Však ani válka nedovedla úplně zamezit neustálé lepší se poměrů.

OCHRANA CELNÍ, JAK ZNÁMO, NIČI zámožský náš obchod a jest čínskou zdi našemu vývozu. To přece štěbetal každý demokratický vrabec po všechna léta minulá. Jsme zvědaví, jak nyní ti demokratičtí vrabci, aneb ostřížové, porovnávají tuto svou theorii se skutečností, když od znovuzavedení ochranného cla, nynějším Dingleyho zákonem, dostoupila příznivá naše bilance obchodní ohromné částky \$500,000,000, o tolik jsme totiž vyvezli více, nežli do země přivezli. Váči tomu budou asi falešní proroci mlčenlivými jako hrob.

STRÍBRAŘI V KONGRESU ODRAJÍ dáti vládě povolení, aby směla se peníze na vedení války vydlužiti a dovozují, že si může peněz "nadělat" i nabízí, že povolí vydati za \$150,000,000 zeleňáků. Božínku, jak jsou tihle Španělové hloupí proti našim střibrařům! Když je to tak snadným peněz si "nadělati," jak o tom jsou přesvědčeni naši střibraři, proč pak si španělská vláda nezjedná pressy kde jen jaký je a netiskne peníze o sto

best? Měla by hnedle po nouzi. Tohle by jí měli ti špehouny najati bývalým vyslancem Polo pošeptati. Anebo něco těch střibrařů našich by mohlo jít do Španělska za finanční ministry, my bychom je mohli již postrádati.

NAŠI "PAPÍROVÍ" GENERÁLOVÉ KRITIZUJÍ presidenta McKinleyho neustále. Poněvadž se na jejich rozkaz nevrhnuh hned do boje před třemi a šesti měsíci, nazývali jej zbabělcem a sketou a jelikož Španělové nejsou jednou ranou potřeni na cinpr campr, vyčítají presidentu zdouhavost, vahání, nerozhodnost a kdo ví ještě jaké hříchy. Porovnejme je trochu s presidentem McKinleym. Týž vstoupil do armády v době občanské války, ve stáří 17. roků. Co udělali naši "papíroví generálové," když měli jít na vojnu? McKinley vedl sobě statně a byl pro chrabrost povýšen na důstojníka. Jak to bylo s našimi "papírovými generály?" McKinley zná co jest válka. Jestli pak znají jí také naši "papíroví generálové?" President jest zodpověden národu za životy i jmění, hrůzy války i blaho míru. Jakou pak mají zodpovědnost naši "papíroví generálové."

KDYŽ VYPUKLA VÁLKA OBČANSKÁ A sestavovány byly sbory dobrovolníků, byl počet jejich tak velkým a naproti tomu tolik důstojníků, kteří byli původu jižního, porušilo svou přísahu a opustilo armádu, že muselo se sáhati k osobám válečného umění nezalým a stavěti je v čelo dobrovolníků. Za nynější války jest jinak. Počet dobrovolníků povolanych do zbraně tak dalece není tak velkým jako tehdy a máme dostatek důstojníků vycvičených ve vojenské akademii, aby se mohli postaviti v čelo pluků. Proto je hříchem, jestli ne zločinem, když z politických ohledů pouze staví se v čelo pluku člověk jako jest pan Bryan, kterýž ví o válečnictví tolik, co koza o petrželi. Jestli pan Bryan chtěl sloužiti národu, mohl vstoupiti do armády tak jako každý jiný jednotlivec, který nic o válečnictví neví, totiž co prostý dobrovolník. Jestli to mu bylo příliš sprostým, mohl se třebaš dát ustanoviti za nějakého podřízeného důstojníka, aspoň na tak dlouho, než by se řemeslu válečnému aspoň trochu naučil. Však když postaven jest v čelo pluku, pak ovšem jest na první pohled zřejmo, že nejedná se mu o nic jiného, než o tu slávu, což ale když by skutečně došlo k činné službě, mohou draze zaplatiti ti, kteří pod jeho velení se přihlásí. Pan Bryan není ovšem tím jediným politickým vojákem. Upozornili jsme již na to, že v táboře v Lincolnu mezi dobrovolníky málem vypuklo vzbouření, proto, že jim guvernérem zamítání dosavadní důstojníci a dosazování z ohledů politických jiní nezkušení. Mezi takovými jest i syn senátora Allena, kterýž přes protest dotýčené setniny byl ustanoven guvernérem na žádost otce jeho poručíkem. Tak stranicky jednájí vůdčivé populističtí, neohlížejíce se ani na stranu, kteráž je zvolila, ani na poměry v jakýchž se nalézáme.

Jen rychle do boje!

Není dojista žádný občan, který by si nepřál co nejrychlejšího skončení války. Mohou sice býti tací, kteří z války prospěch mají, aneb očekávají, však i ti dojista nepřejí si žádné zbytečné a dlouhé průtahy, kdežto naproti tomu ti, kteří jsou si vědomi, že válka v nejlepším případě jest zlem, že vždy vyžaduje oběti na životech i statcích, přejí si tím vrocneji a úsilovněji, aby válka co nejdříve se skončila a co nejméně obětí vyžadovala.

Proto není se co diviti tomu, že jsou někteří netrpělivci, kterým

zdá se, že nepokračuje se s vedením války dosti úsilovně, dosti kvapně, nehledě ani k těm, kteří o horlivé válčení hartusí proto jen, aby měli ve své strannické zaslepenosti, aneb zlomyslnosti, přelíchnu vytýkati, že vláda naše nekoná svou povinnost plnou měrou.

Kdo poměry zná, aneb jen trochu věci uváží, musí přijíti k poznání, že v této zemi nelze vrlhnouti se tak střemhlav do války, že nejsme tak na válku připraveni, jako velmocí evropské. V první řadě dlužno uvážit to, že v Evropě každý zdravý a statný člověk jest vojákem. Každý takový musel si odbýti svojí vojanskou povinnost, musel se řemeslu vojanskému naučiti důkladně a když vrátí se z války domů, jest v záloze neb zemské obraně až do svého středního věku a v případě povolání do zbraně není potřeba jej teprve cvičiti, nýbrž jest již vojínem úplně vycvičeným. V době míru má Anglie armádu čítající 228,571 mužů, Francie 540,420 mužů, Německo 479,220 mužů, Rusko 780,000 mužů, Itálie 220,460 mužů, Rakousko 302,169 mužů, ba i Turecko má 200,000 mužů ve stálé armádě. Tyto čísllice se ovšem měrou čtyř až pateronásobnou rozmnožují v době války a to vesměs mužstvem, kteréž, jak předem uvedeno, v umění válečném jest úplně vycvičeným, zkušeným a obeznaným.

Proto kterákoliv velmoc evropská může kdykoliv přikročiti k válce a jest pohotově. Zcela jinak jest však zde ve Spojených Státech. Zde máme řadového vojaka pouze 30,000, totiž vojínů, kteříž jsou k válčení náležitě vycvičeni. Ostatní potřebná armáda se musí teprve vypravovat, připravovat, cvičiti a učiti, tak aby se mohla postaviti skutečnému vycvičenému vojsku vstříc. Pravda ovšem je, že uechybí na ochotě. Kdyby dnes president McKinley vyzval do pole jeden milion dobrovolníků, nemáme té nejmenší pochybnosti, že by v několika týdnech počet ten se přihlásil. Však jací byli by tito vojáci? Kterak dovedli by čeliti době zřízenému, vycvičenému a otužilému vojsku?

Je sice pravda, že máme něco státní obrany, nebo-li milice. Však tato jest ve výcviku svém daleko pozadu za vojskem řadovým. Jsou to z pravidla vojínové pro zábavu, kteří nepoznali, co jest skutečná aktivní služba, kteří obyčejně pochodovati umí pouze jen pro parádu a prachu jaktživi nepocítili. Ta hrstka řadového vojaka dojista nepostačí k započatí čilého a úsilovného boje na všech stranách a hnáti do války mužstvo neotužilé a nevycvičené, bylo by, hnáti je na jatky.

Když kdokoliv rozvážný si to vše předloží, když pováží, že pro dobrovolníky do zbraně povolane musely se zásoby a všechny potřeby teprv připravovati, ten dojista uzná, že s přípravami válečnými pokračováno bylo tak rychle, jak se vůbec jen pokračovati dalo a musí též uznati, že taktika, zahájená naší vládou, jest tou pravou taktikou. Naše námořnictvo jest k válce připravenější, nežli naše vojsko ku vpádu a boji na pevnině. Proto děje se válčení tak dalece většinou pouze jen na moři a mezi tím připravuje se naše hotovost válečná ku další činné službě. Jestliže snad vítězstvími na moři stane se vpád polní hotovosti zbytečným, tím lépe. Kdo neuznává, že činí vláda naše vše to, co se jen vůbec činiti dá, ten buď nedovede situaci uvážit, aneb chce pouze jen zúmýslně chyby vyhledávati i tam, kde žádné nejsou.

Předplácejte Hospodáře svým přátelům do Čech. Předplatné pouze \$1.50 na rok.

GLADSTONE.

Londýnská "Daily Chronicle" počíná svou úmrtní vzpomínku Williama Ewarta Gladstona bibličtými slovy: "Kniže, velikán v Israeli dokonat!" A celý svět, mimo vědomých utlačovatelů lidstva, musí říci: Amen! Kým byl Gladston? Byl hlasem svědomí velké Britanie, byl humanistou devatenáctého století, a třeba že nebyl tvůrčí politickou silou, byl poctivcem, který měl silu celou energii sledovati poznané dobro, poctivost a spravedlnost! To byly nehlavnější rysy jeho vznešenosti, ve které ani jediný ze státníků jeho soudobého století se mu nevyrovnal a kterou se povzněl před celým světem, který v něm viděl vtělenou šlechtnost a ctil v něm poctivost přesvědčení. Jsa typickým synem pyšného Albionu, s laskavou dobrotou vinul ke šlechtnému svému srdci anglickou popelku Irsko, chránil v jejím obrození klasickou Helladu, kterou dovinkou jonského archipelagu obmyslil, ctil volnost každého národa a hájil práva všech utlačovaných. I Armén mu byl člověkem a bratem a barbarstvím viděl jen násilí, jež ve prach šlapalo odvěká lidská práva! Asijským despotismem pohrdal, věda, že shroutí se s vycházející jítřenkou civilisace, ale Německou zpupnost — nezáviděl!

Bismark a Gladston!

S celou sympatií provázal všechny vzdělaný svět idylu velikého kmeta v Harwarden a není ve světě dnes jediného projevu jiného než úcty, obdivu a vděku před velkým mrtvým a Friedrichsrue? Tam živoří politická mrtvola muže "železa a krve"!

Devátého prosince roku 1809 narodil se W. E. Gladston co čtvrtý syn liverpoolského kupce. Ve 53. roce svého věku počal svou politickou dráhu. V roce 1832 stal se členem dolní sněmovny, jsa přívržencem konservativní strany. Od roku 1834—1835 byl v Peelově ministerstvu podtajemníkem koloniálního úřadu a v roce 1843 stal se předsedou obchodního úřadu téhož ministerstva. V roce 1847 počal se vzdalovati strany Toriů a za ministerstva lorda Derbyho byl již odpůrcem této parlamentární strany. Po pádu tohoto stal se ministrem financí v Aberdeenově koaličním ministerstvu a v roce 1859 zastával též úřad v Palmerstonově kabinetě. Po smrti Palmerstona 18. Hjna 1895 stal se kancléřem státního pokladu a vůdcem dolní sněmovny, čímž byl vlastně vůdčím duchem ministerstva Rusellova, až do té doby, kdy toto ministerium Derby — Disraelim ustoupiti muselo. V této době rozvinul Gladstone iiskou otázku. Osmého září sestavil svůj vlastní kabinet poprvé, ale již 16. února 1874 musel ustoupiti. V roce 1880 dne 23. dubna, jsa opět kancléřem financí, převzal vedení dolní sněmovny a zastavil válku s Afgany a Boery a přestal v podporování Turecka, obnovil přátelské styky s Ruskem a nasadil se o zlepšení poměrů v Irsku. Nejslabší stránka správy Gladstonovy byla jeho zahraniční politika, tato také záhad jeho přivodila. Hanebná porážka, kterou anglické vojsko v boji s Boery utrpělo a následující neméně slavný mír, oblehání Alexandrie za povstání Arabi pašy, výslání nedostatečné posily ku potlačení hnutí mahdistů a jmenovitě vzdání se Gordona v Chartumu, vyvolaly nepřátelské smýšlení proti Gladstonovi, tak že při nepatrné otázce o liové dani roku 1885 porážku utrpěl a vládu postoupiti musel Salisburymu. Roku 1886 premierem. Gladstone stal se poznovu. Toto, již třetí jeho mi-